

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Капелюх Дарія Рудольфівна
заступник директора з виховної роботи,
Теребовлянський навчально-реабілітаційний центр,
Щуцький Володимир Петрович
вчитель історії,
Теребовлянський навчально-реабілітаційний центр.

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ У НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ

Національно-патріотичне виховання учнів з особливими освітніми потребами (ООП) у Теребовлянському навчально-реабілітаційному центрі (далі — Центр) здійснюється у процесі навчально-пізнавальної діяльності вчителів шляхом внесення ціннісних складових у зміст навчальних предметів, відведення належного місця спільно-взаємодіючій діяльності як на уроках, так і в позаурочний час.

Національно-патріотичне виховання в Центрі конкретизується через систему наступних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях дитини з ООП патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- культивування ставлення до солдата як до захисника Вітчизни, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychnne-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

громадянського суспільства;

- культивування кращих рис української ментальності: працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури двома мовами: українською словесною та українською жестовою;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму;
- системне виховання в учнів громадянської позиції; вивчення та популяризація історії українського козацтва, пропаганда історико-культурної спадщини українського народу; військово-патріотичне виховання хлопців-старшокласників.

Дошкільне відділення Центру керується Базовим компонентом дошкільної освіти і освітньою програмою «Я у світі», Концепцією національно-патріотичного виховання дітей та молоді, з урахуванням актуальної суспільно-політичної, соціально-економічної ситуації в країні та з метою підвищення якості освітніх послуг і виховання дошкільників, забезпечення її поступального інноваційного розвитку, проводять свою корекційну навчально-виховну діяльність за такими змістовими напрямками – орієнтирами:

патріотичне виховання дітей дошкільного віку на всіх заняттях, передбачених освітньою програмою, через залучення дошкільників до витоків української народної культури, сприйняття державної та народної символіки; екологічне виховання дошкільників; формування у дітей основ здорового способу життя; комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільників.

Всі заходи в навчальному закладі впродовж 2014-2015 навчального року розпочиналися із спільного виконання (переклад жестовою мовою) Державного

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Гімну України, що сприяло формуванню національної свідомості та поваги до державних символів. Найзначущими заходами стали:

- Майстер-клас «Виготовлення ляльки-мотанки воїнам АТО»

(вихователь Сивульська Н. І.),

- Тематична виставка фото-та архівних документів, сучасних захисників незалежності та цілісності держави «Тільки тим історія належить, хто за неї бореться й живе».

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

- Урок української звитяги «Будемо гідні слави героїв!»

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Виховання в учнівській молоді поваги до історичного минулого народу, ширше та ґрунтовніше ознайомлення вихованців з видатними українцями, які загинули за свободу і незалежність рідної держави.

Екскурсія в Тернопільський обласний історико-меморіальний музей політичних в'язнів та репресованих. Вшанування пам'яті політичних в'язнів та репресованих. Екскурс у героїчне минуле нашого народу.

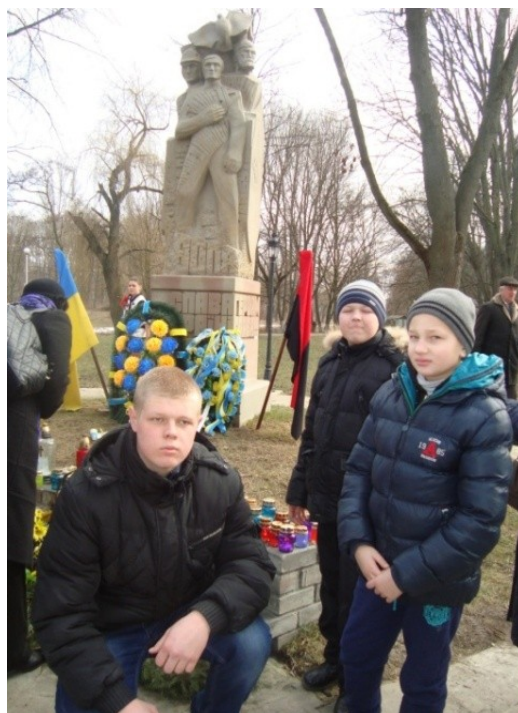

- Вшанування пам'яті жертв голодомору «Свіча Пам'яті».

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

- Вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні.

З метою виховання в учнівській молоді поваги до усіх борців проти фашизму, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності, скоєних у роки війни, та у зв'язку з відзначення 70-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни у Центрі були організовані та проведені:

- Майстер-клас з виготовлення символів пам'яті за жертвами усіх воєн у вигляді квітки маку «1939-1945. Пам'ятаємо. Перемагаємо».

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Урок Пам'яті «Пам'ятаємо. Перемагаємо», проведеному на меморіалі полеглих за волю України воїнів.

Метою заходу було формування в учнів позитивної громадської думки щодо євроінтеграційного курсу України, утвердження в їхній свідомості спільних європейських цінностей.

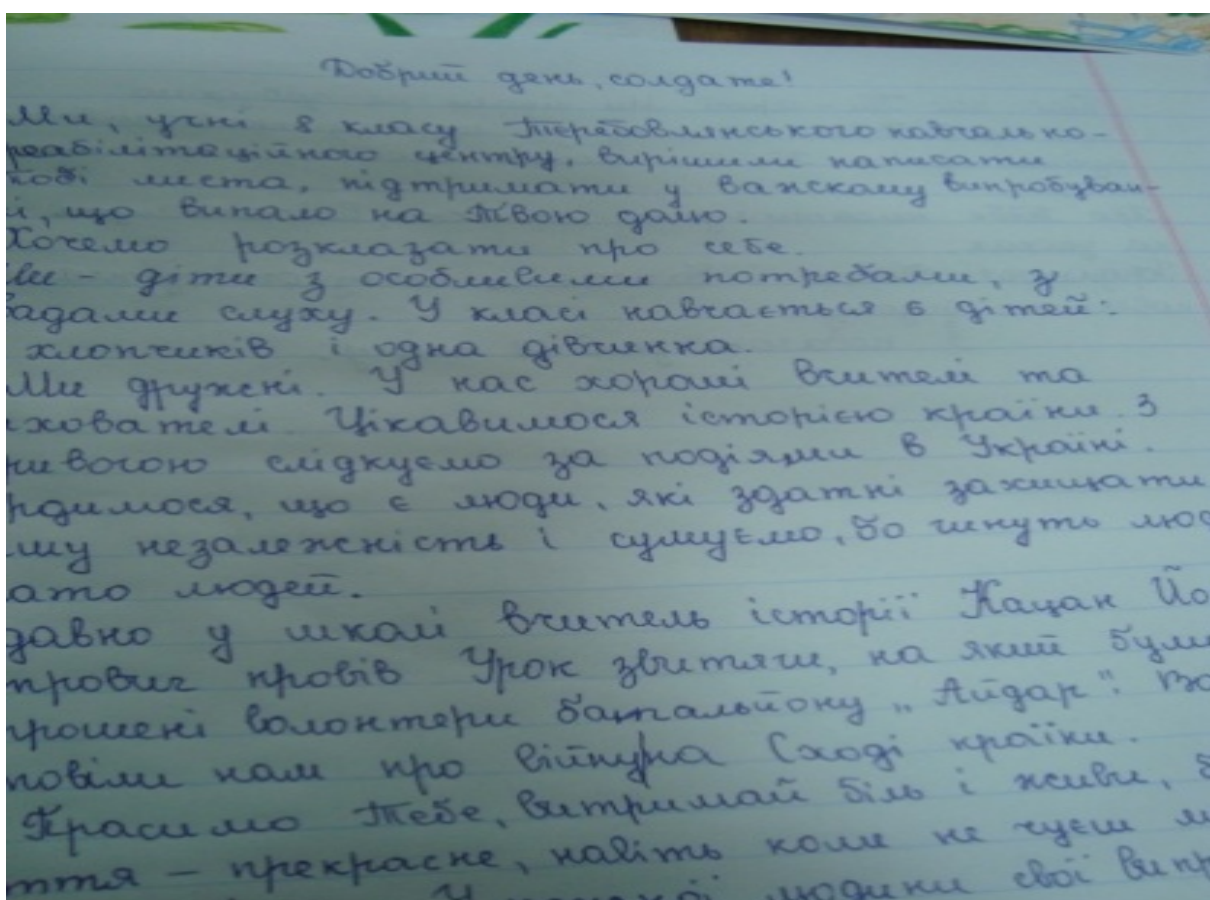
- Інформаційний ярмарок «Європейська панорама: мандруючи Європою».

Гідами віртуальної подорожі країнами Європи були учні. Вони поділилися цікавою інформацією про історичне минуле і сучасність європейських країн, ознайомили присутніх з культурою і побутом життя європейців, їхніми цінностями та традиціями.

- Виставка фотоколажів «Країна моєї мрії», «Європа в моєму місті».

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Глибоко проїнявшись ідеєю акції «Напиши лист солдату», вихованці закладу долучилися до написання листів-побажань українським бійцям у зону бойових дій на сході України.

Діти до теплих, щирих листів та листівок додали ще малюнки, аплікації, іграшки, виготовлені власними руками. Вихованці вклали в них всю свою душу, дитячу майстерність та винахідливість, а найголовніше - любов і побажання хоробрим захисникам їхнього мирного сну та якнайшвидшого повернення додому.

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

Лети, наш голубе, на схід, Героям передай привіт.

Хай мир і спокій буде в нас, З любов'ю ми чекаємо Вас!

Глибоку свідомість та зрілість проявили вихованці закладу під час виготовлення для солдатів АТО маскувальних костюмів «кікімора».

Капелюх Д.Р., Щуцький В.П. Особливості національно-патріотичного виховання учнів з особливими освітніми потребами у навчально-реабілітаційному центрі. - Дарія Рудольфівна Капелюх, Володимир Петрович Щуцький. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін» 15 травня 2018 року. - Умань: УДПУ імені Павла Тичини, 2018. - С. 30-35. Режим доступу: sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/87-natsionalno-patriotychno-vykhovannia-ditei-ta-uchnivskoi-molodi-v-umovakh-modernizatsiinykh-suspilnykh-zmin-15-travnia-2018

До цих костюмів діти прикріпили записки «Повертайтеся, будь-ласка, живими додому!».

Таким чином, національно-патріотичне виховання учнів з ООП здійснюється за різноманітними напрямками шляхом урізноманітнення ціннісних складових у зміст навчальних предметів урочної та позаурочної складових.

Список використаних джерел:

1. Кульбіда С. В. Формування жестомовної комунікативної компетенції – від розуміння до застосування / С. В. Кульбіда // Особлива дитина : навчання і виховання. – 2016. – № 1/77. – С. 15 – 29. Режим доступу <http://lib.iitta.gov.ua/707090/>

2. Щуцький В. П. Досвід використання інформаційних технологій при опануванні минулого на уроках історії. В. П. Щуцький. - Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Інклюзивне навчання в Новій українській школі” 26 -27 березня 2018 р. у двох частинах, м. Тереховля. Упоряд. : Лапін А.В., Сурмай Л.О. - Частина II. - Київ: Інтерсервіс, 2018. - С. 226 -228.

3. Kulbida, S. (2007). Mistse Zhestovoyi Movy u Shkoli dlia Osib iz Porushenniamy Slukhu [Role of signed language in the School for Individuals with Impaired hearing]. Dydaktychni and socialno-psykholohichni aspekty korektsijnoi roboty u spetsialnij shkoli [Psychological issues of correctional work in a special school] (pp.82-84). Kyiv: Aktualna Osvita.